ROK IX

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

№ 6

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 15 MARCA 1934 ROKU

BRYTYJSKA DELEGACJA PRZEMYSŁOWA

Dn. 7 marca r. b. przybyła do Warszawy delegacja przemysłowców angielskich pod przewodnictwem Sir Eugene Ramsden. W skład delegacji wchodzi ok. 20 przedstawicieli przemysłów: chemicznego, samochodowego, włókienniczego i maszyn włókienniczych, maszyn rolniczych, elektrotechnicznego, stalowego i żelaznego, blachy białej, obrabiarek do drzewa, wyrobów stalowych, oraz angielskiego eksportu śledzi.

Przemysł chemiczny reprezentowany jest przez 2-ch delegatów Association of British Chemical Manufacturers: p. L. A. Munro i p. John W. Kerr. Obrady w grupie chemicznej odbywały się na terenie Związku Przemysłu Chemicznego. Dn. 8 marca miała miejsce narada delegatów angielskich z Prezydjum Związku; ustalono wówczas metody i plan pracy. Dn. 9 marca zebrali się przedstawiciele polskiego przemysłu chemicznego, imortującego niektóre surowce, półfabrykaty lub materjały pomocnicze z zagranicy i zobrazowali delegatom brytyjskim możliwość przestawienia importu tych towarów z różnych krajów na przywóz z Wielkiej Brytanji. W zebraniu uczestniczyli delegaci następujących gałęzi polskiego przemysłu chemicznego: farby i lakiery, półprodukty organiczne i barwniki, sztuczne włókna, przemysł farmaceutyczny, przemysł tłuszczowy, syntetyczne związki azotowe, przemysł kostno-klejowy, destylacja drewna liściastego i iglastego, farby graficzne, atramenty i tusze, związki chromowe, związki borowe, fabrykacja tapet, przemysł gumowy, przemysł azbestowy. Dn. 10 marca zgromadzeni zostali przedstawiciele naszego handlu chemicznego, zgrupowani na terenie Stowarzyszenia Kupców Polskich, Centrali Kupców Żydowskich i Stowarzyszenia Przedstawicieli Handlowych. Przedmiotem dyskusji były sprawy angielskich metali i stopów metali, barwników, środków farmaceutycznych i różnych innych artykułów chemicznych. We wszystkich tych naradach uczestniczył z ramienia Ministerstwa Przemysłu i Handlu p. Dr. Lesław Barabasz, którego obecność przyczyniła się w dużym stopniu do pogłębienia poruszanych tematów. Dn. 12 marca delegaci angielscy zwiedzili Fabrykę Związków Azotowych w Mościcach, która swoją wielkością, organizacją i metodami pracy sprawiła na nich wielkie wrażenie.

Ponieważ celem obecnych narad polsko-angielskich było zbadanie możliwości zwiększenia importu artykułów chemicznych, niewyrabianych w Polsce, przeto dyskusja odbywała się wyłącznie w płaszczyźnie dotychczasowych doświadczeń handlu polsko-brytyjskiego, oraz wskazówek na przyszłość. Wszyscy uczestnicy posiedzeń, reprezentujący zarówno przemysł jak handel, stwierdzali jednozgodnie, że przyczyn stosunkowo niewielkiego dotychczas przywozu towarów chemicznych i środków produkcji z Anglji należy szukać wyłącznie tylko w metodach handlu. Niemal regułą było dotychczas żądanie zapłaty zgóry za sprowadzany z Anglji towar. Dopiero po przekazaniu waluty do Anglji następowała wysyłka towaru, któremu zresztą pod względem gatunkowym, jak również dotrzymywania terminu dostaw, nic zarzucić nie można. Jeżeli natomiast porównać te ciężkie warunki płatności z udzielanym zazwyczaj przez inne kraje odbiorcy polskiemu parumiesięcznym kredytem — wówczas występuje niesłychanie jaskrawie pierwsza i naczelna przyczyna niewysokiego obrotu handlowego z Anglją w zakresie artykułów chemicznych. Pozatem, zwrócono uwagę na konieczność zakładania przez przemysł angielski składów konsygnacyjnych w Polsce. Istnieje też niewątpliwa potrzeba rozszerzenia i pogłębienia służby informacyjno-katalogowo-prospektowej w zakresie artykułów chemicznych. Rynek polski przywykł do szerokiego kolportażu właściwych druków, ulotek, broszur, a nawet książek—poświęconych racjonalnie pomyślanej propagandzie towaru; eksporterzy do Polski nie cofają się też przed przysyłaniem wyszkolonych fachowców, którzy na miejscu informują nabywcę o właściwościach i sposobie zastosowania zakupionych artykułów. Byłoby do życzenia, aby na podobną drogę wszedł przemysł brytyjski.

Wszystkie te tezy były przedstawione delegacji angielskiej, która skrupulatnie je notowała, przypisując dotychczasowe braki w organizacji handlowej na rynku polskim niedokładnej znajomości rynku i panujących u nas zwyczajów kupieckich. Ze strony delegacji brytyjskiej obiecano przedstawić wszystkie poruszone tematy właściwym czynnikom w Wielkiej Brytanji.

Na szczególną uwagę zasługuje wielokrotnie wysuwana i podkreślana przez przemysłowców angielskich opinja, że nie życzą sobie bynajmniej wejść w jakąkolwiek kolizję z przemysłem polskim, i że wobec tego zainteresowania brytyjskie dotyczą nieprodukowanych u nas towarów.

Należy mieć nadzieję, że rozmowy polsko-angielskie — przynajmniej na odcinku chemicznym — doprowadzą do pożądanego obustronnie rezultatu.

PRODUKCJA MAS PLASTYCZNYCH

Celem zbadania możliwości pokrycia zapotrzebowania wewnętrznego na masy plastyczne, w szczególności na bakelit, przez produkcję krajową — dn. 7 marca r. b. odbyła się w Min. Przemysłu i Handlu specjalna narada, poświęcona tej sprawie. W naradzie wzięli udział zarówno przedstawiciele producentów (Sp. Akc. „Lignoza" w Katowicach i Fabryka Kabli w Krakowie), jak konsumentów — przedewszystkiem fabryk wyrobów elektrotechnicznych i galanteryjnych. Ze złożonych na posiedzeniu oświadczeń, dotyczących wysokości zapotrzebowania bakelitu w Polsce, oraz faktycznej produkcji i możliwości wytwórczych mas plastycznych (opartych na kondensacji fenolu z formaliną) — wynika, że już obecna produkcja pokrywa zgórą zapotrzebowanie wewnętrzne. Ponadto, na wypadek wyzyskania całkowitej zdolności wytwórczej pracujących fabryk istnieje możliwość zwiększenia produkcji do poziomu, znakomicie wyższego od dzisiejszego zapotrzebowania. Przemysł krajowy produkuje bakelit zarówno w formie żywicy sztucznej (do fabrykacji lakierów), jak w formie proszku bez domieszek lub z domieszką mączki drzewnej, azbestu i t. p. — celem prasowania lub innego formowania gotowych wyrobów bakelitowych. Ze strony konsumentów nie były wysuwane żadne zastrzeżenia co do jakości produktu krajowego, przeciwnie nawet, podkreślano wyższość polskiego bakelitu nad importowanemi dotychczas z zagranicy proszkami do prasowania, zwłaszcza jeśli chodzi o czas zastygania bakelitu.

Z tych też względów biorący w zebraniu udział przedstawiciel Związku Przemysłu Chemicznego zgłosił wniosek, aby istniejące ulgi celne na proszek bakelitowy nie były nadal stosowane, odpowiednia zaś ulga celna — nie była wznawiana po wygaśnięciu obecnie obowiązujących rozporządzeń.

RADA TOWAROZNAWCZA

Interpretacja taryfowych przepisów celnych nie jest ani prosta, ani łatwa. Szczególnie po wprowadzeniu w życie nowej taryfy celnej — o bardzo, w porównaniu z poprzednią, rozszerzonej nomenklaturze — nasuwa się konieczność częstszego bodaj niż dotychczas udzielania wyjaśnień co do taryfikacji poszczególnych artykułów. Stąd też wynika konieczność dość częstego zwoływania posiedzeń Rady Towaroznawczej — doradczego organu taryfikacyjnego przy Dep. Ceł Ministerstwa Skarbu.

Posiedzenie Rady odbyło się dn. 13 marca i rozważało szereg spraw, między innemi dotyczących również artykułów chemicznych. Postanowiono:

magnez metaliczny w formie opiłków, wiórek, złomków clić wg. poz. 979, p. 2, w formie proszku — wg. poz. 448 taryfy celnej; węgiel drzewny lub zwierzęcy — sproszkowane, używane w lecznictwie — wg. poz. 490 p. 2, ew, z uwagą do poz. 384, jeśli nadchodzą jako gotowy specyfik farmaceutyczny;

izatynę — wg. poz. 396 p. 3;

szary łupek bitumiczny w kawałkach — wg. poz. 165 p. 2;

produkt pachnący „Alpha Ionon", używany w perfumerji, oraz inne podobne produkty pachnące — wg. poz. 431 p. 2;

produkt o charakterze olejku sosnowego „Pine Oil" — wg. poz. 429 p. 2;

produkt do spulchniania betonu („Calcium—Legierung") — wg. poz. 490 p. 1.

NA MARGINESIE

Z dniem 1 stycznia r. b. została w dziedzinie ubezpieczeń społecznych wprowadzona w życie t. zw. ustawa scaleniowa, która nietylko znacznie zwiększyła (w większej części kraju) obciążenie przemysłu i handlu, ale ponadto niesłychanie skomplikowała wszystkie formalności związane z załatwianiem czynności administracyjnych. Przepisy ustawy i licznych rozporządzeń wykonawczych są tak trudne do zrozumienia i wykonania, że wywołały dezorjentację nawet wśród kół fachowych. Charakterystyczne jest, że w niektórych ośrodkach przemysłowych powstają specjalne biura, mające na celu wyjaśnienie i interpretację postanowień nowej ustawy.

Z drugiej strony — dochodzą nas z licznych stron skargi na pogarszający się stan lecznictwa w Kasach Chorych (które zresztą oficjalnie nazywają się obecnie inaczej).

Praktyczne korzystanie z usług lekarza jest częstokroć zupełnie uniemożliwione, a konieczność nieskończonych wyczekiwań w przedpokojach lecznic i ambulatorjów raczej przyczynia się do rozwoju chorób, niż do ich zwalczania.

Sprawą wadliwej działalności Kas Chorych zajmie się najbliższe posiedzenie Komisji Pracy Związku.

KRONIKA

Inicjatywa Związku Przemysłu Chemicznego w kierunku stworzenia organizacji zwalczania nieszczęśliwych wypadków w fabrykach chemicznych zaczyna się realizować. Powołana została do życia Rada Bezpieczeństwa Pracy przemysłu chemicznego w następującym składzie:

1) Dr. A. Hirszowski (przemysł barwników),

2) Dyr. M. Holtorp i Inż. Sienkiewicz (przemysł farmaceutyczny),

3) Inż. Walczyński, Barcikowski, Namysłowski (przemysł materjałów wybuchowych),

4) Inż Siedlecki (przemysł kosmetyczny),

5) Inż. Chrzanowski (przemysł związków azotowych),

6) Inż. Żardecki i Konopka (gazownie),

7) Inż. Sielski (przemysł jedwabiu sztucznego),

8) Inż. M. Bornstein (przemysł kostno-klejowy),

9) Inż. Z. Leppert (przemysł farb i lakierów),

10) Dr. W. Stateczny i Inż. B. Giziński (przemysł destylacji smoły).

Pierwsze posiedzenie Rady Bezpieczeństwa Pracy odbędzie się pod przewodnictwem p. Dr. A. Hirszowskiego w dn. 19 marca r. b.

Na terenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie odbyło się zebranie, poświęcone sprawie unormowania warunków sprzedaży sody. Uczestniczący w zebraniu przedstawiciele producentów i konsumentów wypowiedzieli się zgodnie za koniecznością ustawowego uregulowania tej sprawy — w płaszczyźnie ustalenia obowiązku oznaczania procentowej zawartości sody na opakowaniach towaru. Dotychczasowa praktyka bowiem uczy, że nieuczciwi pośrednicy wprowadzają w błąd kupującego przez sprzedaż niskoprocentowej — zamiast normalnej — sody. Oznaczanie zawartości procentowej na workach przyczyni się niewątpliwie do uregulowania handlu sodą.

Znana powszechnie szkoła chemiczna w Miluzie, (Ecole Superieure de Chimie de Mulhouse) organizuje w dniach 26, 27 i 28 kwietnia r. b. cykl wykładów, poświęconych masom plastycznym. Z uwagi na coraz większe zainteresowanie, jakie budzi produkcja mas plastycznych, zarówno w naszym kraju jak zagranicą — sygnalizujemy powyższy cykl wykładów, zachęcając chemików pracujących w dziedzinie mas plastycznych do zapisania się na ów kurs. Zapisy przyjmowane są do dn. 20 kwietnia r. b. w Sekretarjacie Szkoły — Mulhouse 24, Bld. Marechal Pétain.

Tegoroczne Targi Poznańskie odbędą się w okresie od dn. 29 kwietnia do dn. 6 maja. Zgłoszenia na Targi przyjmuje Zarząd, Poznań, Marszałka Focha 18.

Dyrekcja Muzeum Przemysłu i Techniki prosi nas o podanie do wiadomości, że dn. 23 marca o godz. 18-ej odbędzie się w lokalu Muzeum (Tamka 1) odczyt p. F. Krukowskiego, kustosza Państwowego Muzeum Archeologicznego — na temat „Najstarsze górnictwo na ziemiach Polski".

W dn. 10 lutego podpisana została Konwencja Handlowa między Polską a Czechosłowacją. W zakresie przemysłu chemicznego w czeskiej taryfie celnej zastrzeżone zostały następujące zniżki. Węgiel drzewny opłacać będzie 15 kor. cz. za 100 kg.

Terpentyna, olej żywiczny, oleje grupy benzolowej ze smoły z węgla kamiennego wprowadzane będą do Czechosłowacji bez cła.
Biel cynkowa opłacać będzie cło 144 kor. cz. do 31 grudnia 1934.

Azotniak opłacać będzie 30 kor. cz. za 100 kg do 31 grudnia 1934.

Superfosfat opłacać będzie kor. cz. 14 za 100 kg do 31 grudnia 1934.

Bezwodnik kwasu siarkawego opłacać będzie kor. cz. 39 za 100 kg.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Dz. Ust. Nr. 13 z dn. 14 lutego r. b. ukazało się Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 20 stycznia 1934, nowelizujące dawne przepisy w sprawie statystyki celnej.

Rozporządzenie to ustala wysokość opłaty statystycznej, pobieranej przy przywozie i wywozie towarów do polskiego obszaru celnego.

W Dz. Taryf i Zarządzeń Kolejowych Nr. 15 ogłoszone zostały następujące zmiany:

Do nomenklatury cz. I B. włączony został kwas fluorokrzemowy z zaliczeniem do kl. 16, oraz supertomasyna azotniakowa z zaliczeniem do poz. 642.

Obniżona została taryfa wyjątkowa dla ceraty, eksportowanej do Rumunji z zaliczeniem do kl. II drobnicowej i 5 wagonowej.

W aneksie do cz. II wprowadzono następujące taryfy wyjątkowe: nasiona oleiste, jak kopra, bawełniane, z orzechów ziemnych, palmowe, sezamowe i inne opłacać będą przy imporcie przez porty polskie do Torunia zł. 2 za 100 kg. Natomiast nasiona soyi w stanie naturalnym, adresowane do wszystkich olejarni opłacać będą kl. 11, obniżoną o 20%. Taryfa ta stanowi premję przewozową dla produkcji krajowej soyi.

Kwas siarkowy eksportowany z G. Śląska do portów polskich opłacać będzie w zależności od stacji nadawczej od 159 do 161 groszy za 100 kg.

ECHA

* Dn. 5 marca r. b. odbyło się w Warszawie otwarcie składów fabrycznych i sklepu detalicznego Fabryki Płyt i Papierów Fotograficznych „Alfa" w Bydgoszczy. Warszawskie biura „Alfy" mieszczą się w obszernym i pięknie urządzonym lokalu przy ul. Mazowieckiej 11. Uroczystość zaszczycili swoją obecnością przedstawiciele Ministerstwa Przemysłu i Handlu, Ministerstwa Spraw Wojskowych i Ministerstwa Skarbu.

Doskonałe i efektowne warunki pracy i propagandy dadzą zapewne tej twórczej placówce przemysłu chemicznego dalsze możliwości rozszerzenia kręgu odbiorców.

NOTOWANIA CEN WAŻNIEJSZYCH WYTWORÓW PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

Aceton	440 zł.
Alkohol metylowy techniczny 90%	160 „
„ „ czysty 99%	300 „
* Amonjak skroplony za 1 kg NH_3	1,53 „
* Azotniak mielony za 1 kg % N_2	1,52 „
* „ granulowany za 1 kg % N_2	1,69 „
Azotan amonu	100 „
Azotyn sodowy	120 „
Benzol handlowy 90%	92 „
„ czysty	104 „
Bisulfat (kw. siarczan sodu)	13,50 „
* Boraks	90—100 „
Chlor ciekły	115 „
Chlorek cynku 50° Bé	30 „
*Chlorek wapna bielący	30,6 „
Chlorek wapnia ($CaCl_2$)	20—22 „
Chlorobenzol	165 „
Chloroform czysty	800 „
„ „pro narcosi"	1,800 „
Eter siarkowy	450 „
Fenol czysty	265 „
Formalina 40%	260 „
* Gliceryna farmaceutyczna 30° Bé	220 „
* „ techniczna 85/88%	160 „
Karbolineum	29,75 „
Klej kostny	230 „
Klej skórny biały	280 „
Krezol czysty	128 „
Kwas azotowy tech. 36° Bé za 100% HNO_3	95 „
Kwas mrówkowy 80%	235 „
Kwas siarkowy 60° Bé	6,00 „
„ solny 19°/21° Bé	12,25 „
„ octowy techn. 30%	100 „
Mączka kostna odklejona 30% P_2O_5	15 zł.
„ rogowa 13/14% N	40 „
Naftalin surowy prasowany	28,00 „
„ czysty w łuskach	52,50 „
Octan sodu	120 „
„ ołowiu	205 „
Oleina	175 „
Oleum 20%	19,24 „
Olej lniany	150 „
* Potaż kalcynowany 90/95%	120 „
* Potaż żrący topiony 88/92%	140 „
Pirydyna czysta dla celów analitycznych za 1 kg	8,00 „
Smoła preparowana	16,50 „
Saletra amonowa	100 „
Saletra potasowa	130 „
* Saletra sodowa przem. zwyczajna	55 „
* Saletra sodowa rafinowana	75 „
*Salmjak raf.	120 „
Siarczan amonu	28,45 „
* Siarczan miedzi	65—75 „
* Siarczek sodu 60/62%	64 „
Soda amonjakalna	25 „
* „ kaustyczna	54 „
Sól glauberska krystaliczna	7,00 „
Stearyna	155 „
Superfosfat 16% par. Warszawa luzem	10,72 „
Toluol czysty	115 „
Woda amonjakalna chem. czysta zaw. ± 25% NH_3	60 „
Żelatyna techn.	400 „

Ceny powyższe są cenami hurtowemi i rozumieją się za 100 kg loco fabryka bez opakowania; ceny za produkty oznaczone gwiazdką rozumieją się wraz z opakowaniem.

PRODUKTY WYTWÓRCZOŚCI KRAJOWEJ

Barwniki i półprodukty organiczne:
„PRZEMYSŁ CHEMICZNY, BORUTA Sp. Akc.", Zgierz, tel. Łódź 121-01; Warszawa, Piusa XI. 3. m. 8, tel. 8-38-78.
„WOLA KRZYSZTOPORSKA" Fabr. Chem. Piotrków Tryb., tel. Piotrków Tryb. 165.
ZAKŁADY CHEMICZNE W WINNICY, S. A. Henryków pod Warszawą. Tel. II podm Jabłonna 5. Biuro sprzedaży: Inż. Oskar Gross. Łódź, Piotrkowska 80, tel. 186-12.

Chlorek wapna bielący.
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ", Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.

Chlorek wapnia ($CaCl_2$):
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE". Warszawa, Czackiego 14, tel. 5.91-24.

Farmaceutyczne przetwory:
Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN", Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess.
„FR. KARPIŃSKI SPÓŁKA AKCYJNA", Warszawa, Wolność 9, tel. 11-06-00.

Gliceryna farmaceutyczna i techniczna:
Sp. Akc. „STREM", Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.
Przem. Tłuszcz. „SCHICHT-LEVER" Sp. Akc., Warszawa, Nowy Zjazd 1, telefony 605-77, 605-99.

Gumowe artykuły techniczne:
Sp. Akc. „WOLBROM", Warszawa, Wierzbowa 9, tel. 206-80.
Zakł. Kauczukowe „PIASTÓW" Sp. Akc., Warszawa, Złota 35, tel. 533-49.

Jedwab sztuczny:
Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU", Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.
FABRYKA PRZĘDZY I TKANIN SZTUCZNYCH „CHODAKÓW", Sp. Akc., poczta Sochaczew. Tel. Sochaczew 81.

Karbid:
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ", Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.
Zakłady „ELEKTRO", Łaziska Górne, G. Śląsk.

Klej kostny i skórny:
Sp. Akc. „STREM", Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.

Kwaśny węglan sodowy (bicarbonat):
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE", Warszawa, Czackiego 14, tel. 591-24.

Oleina zwierzęca:
Sp. Akc. „STREM", Warszawa. Mazowiecka 7, 5.84-30

Słomka i włosie wiskozowe:
Sp. Akc. TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU", Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.

Smoła pierwszorzędowa:
Zakłady „ELEKTRO", Łaziska Górne, G. Śląsk.

Soda amonjakalna, krystaliczna i kaustyczna:
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE", Warszawa, Czackiego 14, tel. 591-24.

Soda kaustyczna.
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ", Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.

Sól glauberska krystaliczna:
„TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU", Warszawa, Wilcza 9a, tel. 8-75-39.

Stearyna:
Sp. Akc. „STREM", Warszawa. Mazowiecka 7, tel. 584-30.

Żelazokrzem 45% i 75%:
Zakłady „ELEKTRO", Łaziska Górne, G. Śląsk.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego" bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 510-14

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej—Dyrektor Związku Inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI

Druk L. Bogusławskiego i S-ki, Świętokrzyska 11